

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ICF School Projesi

“KATILIM”

Bilgi Kitapçığı

Dudu Melek ER SABUNCUOĞLU

Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği

Öz:

ICF SCHOOL projesi Türkiye uygulamalarında, pilot ve ME uygulamalarda elde edilen bilgilere ışığında profesyonellerin "Katılım ve uygulaması" konusunda daha derin bilgiye gereksinimi olduğu sonucuna varılmıştır. Bu gereksinimden yola çıkarak, katılım ve ICF uygulamasına yönelik olarak yeni bir doküman hazırlanmıştır.

Dokümanda, katılım nedir, ne değildir konularının yanında bazı uygulama örnekleri de bulunmaktadır. Bu doküman öğretmenlerin özel gereksinimi olan çocukların katılımları konusunda daha derin düşünerek uygulamalarında bu konulara yer vermelerine yardımcı olacaktır.

Mevcut bilgilerin alandaki profesyonellere yararlı olmasını dileriz.

Summary:

In the light of the information obtained in ICF SCHOOL project Turkey applications, pilot and ME applications, it has been concluded that professionals need deeper knowledge on "Participation and implementation". Based on this requirement, a new document has been prepared for participation and ICF implementation.

In the document, besides the topics of what is participation and what is not, there are also some application examples. This document will help teachers think more deeply about the participation of children with special needs and incorporate these issues into their practice.

We hope that the available information will be useful to professionals in the field.

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1. Katılım Nedir

1.1 Açıklamalar

Katılım kavramı, geniş ölçüde, ICF (Uluslararası işlevsellik yetisi, engellilik ve sağlığın sınıflandırılması (DSÖ 2001) ile ilgilidir. Hedef perspektif, ICF’de, açıkça belirtilmemiş olsa da, tedavi, destekleme ve terapide, bu temel çalışmadan yararlanmak suretiyle, ICF’den aktarımlar yapılabilmesi mümkündür.

Katılım, ICF’de, “yaşamın bir bölümüne dahil olma” olarak tanımlanmıştır (DSÖ 2011,16). Bu cümle basit gibi görünse de, birçok uzman kişi, bu tanımın pratik anlamını kavramada veya bunu günlük yaşama geçirmede güçlük çekmektedir. Bu nedenle, Pretis, Kopp-Sixt ve Mechtel (2019), Çocuklarla İlgili Katılıma dair, sağlık sorunu olmayan çocuk ve gençlerin yaptıkları genel kural iken, ilgili yaşam kesitlerinde gelişimsel güçlüğü olan çocuk ve gençlerin ne yapabildikleri ile ilgili şunları önermektedirler.

Gelişimsel güçlüğü olan çocuk ve ergenlerin, sağlık sorunu olmayan diğer çocuk ve ergenlerin genel olarak yaptıkları gibi, ilgili yaşam alanlarında yapabilecekleri her şeyden daha fazladır.

Katılım, bu nedenle, ... doğru yönelmektedir:

a) Belirli bir yaş grubundaki çocuk veya gençlerin tipik gelişim gereksinimleri ve görevleri.

Bu gelişimsel görevler, kural olarak, yetişkin yaşlarından ziyade, daha büyük „büyüme ve değişim süreçleri“nin konusudur.

b) Yaşa özgü katılım olarak önem taşıyan, aile sistemlerine bağlılık (DSÖ 2011), aynı şekilde kültürel ve sosyal değerlere bağlılık (aynı akran grupları içinde de)

Bu tanımlama çabasında, özellikle çocukluk ve gençlik çağında katılımın çok dinamik olabileceği: 14 yaşındaki bir gence göre, 2 yaşındaki bir çocuk için daha farklı bir anlam taşıyacağı, belirgin olmaktadır.

Katılım, her bir vakada oldukça bireysel olarak görülse bile, istatistiksel olarak normatif bir arka planı da gösterir.

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Katılım, kural olarak, belirli bir referans veya karşılaştırma grubunun katılım beklentileri veya katılım performansı açısından neyi gösterdiğini hedeflemektedir.

Basitçe belirtmek gerekirse, katılımın, bir referans grubunun veya yaş grubunun, kendilerini bu grubun veya toplumun katkıda bulunan bir üyesi olarak deneyimlemek için, sosyal gereksinimlerle aktif olarak uğraşırken yapabileceği veya yapması gereken her şeyi hedeflediği varsayılabilir.

Dolayısıyla katılım, referans gruplarıyla karşılaştırıldığında, bu grubun diğer tüm üyelerinin genellikle bunu şekillendirdiği ölçüde, kişinin kendi yaşam planlarını aktif olarak şekillendirebilmesi anlamına gelir. Sosyal hayata katılımın tek ve aynı alanı, bir örnek vermek gerekirse, her yaşa göre içerik açısından oldukça farklı hedefleri kapsayabilir.

Tablo 1’de, sağlık sorunları veya sağlık endişelerine yönelik bilgiler de bulunmaktadır.

Tablo 1: Yaşa göre sosyal hayata katılım

Sağlık Durumu	Yaş	Çocuk veya aile için Katılımın olası önemli yönleri
Prematüre	2 aylık	Kendi aile ortamı içinde büyüme (erken doğum servisi yerine).
Down Sendromu	2 Yaş	Aile kutlamalarında yer almak veya dini bir etkinliğe katılmak.
Otizm	4 Yaş	Ebeveyni ile bir restoranda aile kutlamasına katılmak.
Suriyeli mülteci	6 Yaş	Diğer çocuklarla bir futbol kulübünde oynamak.
Obezite	14 Yaş	Kendi yaşıtı diğer kişilerle gençlik merkezine gitmek ve orada vakit geçirmek.
Öğrenme güçlüğü	18 Yaş	Oy vermeye gitmek.

Katılımı kategorileri açısından düşünmek, ilgili sosyal değerlerin ve bireysel hedeflerin arka planına karşı yaşa özgü gelişim görevlerini yansıtmak anlamına gelir.

Çocuklar ve gençler büyüdükçe, katılım hedefleri de o ölçüde bireyselleşmektedir.

Somut çalışmalarda, çocuklara ve gençlere, yaş gruplarına veya kişisel değerlerine ve hedeflerine ve beklentilerine kıyasla, kendilerine neyi başarmak istediklerini veya aktif olarak

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

neye katılmak istediklerini, aynı şekilde ebeveynlerinin beklentilerini de, sormak önemli olabilir.

Küçük çocuklarla ilgili kısmi katılımlar, sıkça ebeveynlerin destek önlemleri veya terapi ile elde edilmesi gerekenlere yönelik bir isteği olarak tanımlanır.

Katılım açısından düşünmek, bireyin sosyal değerleri bireysel hedeflerine yönelik olarak yaşına özgü gelişim hedeflerinin yansıtılması anlamına gelir. Çocuklar ve ergenler büyüdükçe, katılım yönleri daha da bireyselleşir.

Bu nedenle, çalışmalarda somut olarak, ebeveynlerine beklentileri kadar, çocuklara ve gençlere, neyi başarmak istediklerini veya aktif olarak neyi şekillendirmeye yardımcı olmak istediklerini, kişisel değerleri ve hedeflerini sormak daha önemli olabilir. Küçük çocuklar söz konusu olduğunda, ebeveynler genellikle katılım hedeflerini, destek önlemleri veya terapi ile elde edilmesi gerekenlere yönelik isteklerini tanımlarlar.

1.2 Katılımın Özellikleri

Genel olarak “Katılım” kavramı, Almanca konuşulan ülkelerdeki günlük kullanımda uluslararası bağlamdaki “katılım” teriminden daha az kullanım alanına sahiptir. *Bu durum daha çok Almancada „Aktif Katılım“ kavramının „Pasif Katılım“ kavramından daha çok kullanılması ile ilgili olabilir. Sonuncusu (pasif katılım) unutulmaya yüz tutmuş bir kelime olarak da görünebilir.*

Bu nedenle, Almanca konuşulan ülkelerdeki kullanım, başka yerlere göre, daha cesurca olabilir. Aynı zamanda, Almanca'daki bu kavram yerine yabancı "katılım" kelimesi ikame edilirken dikkatli olunmalıdır, çünkü pek çok kişinin bununla çok az şey yapabileceğinden endişe edilir. *Burada ekonomik bir terim olan „ortak=hissedar“ kavramı ile karşılaştırmak akla gelebilir. İş yaşamında hissedar=ortak, iş için gerekli varlıkların bir kısmına sahip olan ve dolayısı ile iş süreçlerine aktif olarak katılan kişidir.*

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Yaşam durumlarının şekillendirilmesine ve birlikte belirlenmesine aktif katılım, katılımın esaslı bir özelliğidir. Çocuklar, ergenler veya sağlık sorunu olan kişiler, kendilerini aynı diğerleri gibi veya "toplumun bir parçasının ve süreçlerinin sahipleri ve ortak yaratıcıları" olarak görürlerse, toplumun bir parçası olabilirler. Destek, refakat, terapi veya tedavi, mümkün olan en yüksek katılımı sağlar. Katılım, hem bireysel hem de toplumsal olarak beklenen değerlerle kendini gösterir ki, (örneğin, küçük bir çocuğun katılımı zorunlu veya katılımı gerekli mi), bu sayede artan yaşla birlikte bu katılım daha bireyselleşir ve dolayısıyla kişiyle ilgili bir hedef haline gelir. 12 aylık pek çok çocuk için, özgürce koşabilmek ve böylece tanımlanmış bir odada bir yerlere ulaşabilmek ve nesnelere kullanılmak kısmi katılımın önemli bir parçasıdır.

16 yaşındaki bir genç için, hareketliliğe katılımın bu yönü, ehliyet sahibi olmak ve bağımsız olarak uzak yerlere seyahat etmekten oluşabilir. Spordaki hareketlilikte, diğer kişiler için, mesafeleri olabildiğince çabuk arkasında bırakmak veya kendini başkalarıyla kıyaslamak önemli olabilir. Bu örnekler, bireye göre ilerleyen yaşla birlikte katılım arzusunun çok daha güçlü olabileceğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu bireyselleştirme, aynı zamanda, daha güçlü standart beklentilerle de çelişir: profesyonel bir eğitim kursunu tamamlamak, kendi başına geçimini sağlayabilmek...). Katılım, aynı zamanda, özgürleşmenin sosyo-politik bakış açısına da haizdir. Bu aynı zamanda ilgili toplumsal süreçlerde söz sahibi olmak anlamına gelir. Katılım, (sağlık sorunu olan ve olmayan) insanları, böylelikle, deneyimli olgunlaşmamışlıktan, çaresizlikten ve aynı şekilde "teslimiyetten" kurtarır.

1.3 İlgili Terimler

Federal Katılım Yasasına göre, katılım, sosyal politika açısından pek çok kişinin gündemindedir, ancak kavramın kendisinin pek de net bir şekilde tanımlanmadığına dikkat edilmelidir. Federal Katılım Yasası çerçevesinde, katılım açısından düşünmek veya katılım hedeflerini formüle etmek gerekli görülmekte; aynı zamanda bir kişinin sosyal süreçlere ne ölçüde katıldığını veya ne ölçüde engellendiğini tahmin etmek veya ölçmek henüz çözülmemiş bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca, Almandaki „Aktif Katılım“ kavramı

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

dilbilimsel olarak „Katılım“ a yakın durmaktadır. Burada da, günlük dilde net bir ayırım çizgisi çizmek zordur. İki kavram, kişinin birlikte yaratma imkânının derecesine göre ayırt edilebilir. Evrimsel terimlerle, insanlar katılmak üzere tasarlanmıştır: Duyu organları ve ejetör sistemleri (motor becerileri vb.) sayesinde, O (insan) her deneyimden önce, çevresiyle başa çıkmak ve farklı derecelerde de olsa onu aktif olarak şekillendirmek için donatılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2: Katılımın Düzeyleri

	Etkinlik	Katılım Yönü
Etkinlik	Belirli bir yaş veya kültürde modern kabul edilen müzikleri dinleme	Aidiyet hissetmek
	Böyle bir müzik grubunun konserine katılım	Birlikte birşeyler deneyimlemek
Katılımın Yönü	Bir müzik türü veya grubuyla ilgili bir atölye çalışmasına veya konferansa katılım	Söyleşiye katılma, dahil olma
	Bir enstrüman çalmak veya bir grupta enstrüman çalmak	Müzik alanına aktif olarak katkıda bulunma

Örnek, doğru ya da yanlış katılımın olmadığını da göstermektedir. 4 senaryonun her biri farklı ilgi alanlarını ve becerileri yansıtır. Bu nedenle, katılım, bir süreçte değerlendirilmelidir, şöyle ki, ilgi alanlarına göre, kendi kaderini belirleyen yaşam hedefi, mümkün olan azami büyüklükteki yaşa bağlı katılım derecesini elde etmek üzere, mutlaka denenmelidir (Tablo 3).

Tablo 3: Birlikte yemek yeme veya yemek hazırlamaya yönelik katılım düzeyleri

Yaş veya gelişim	Etkinlik	Katılım Yönü
2-yaş	Ebeveynleri ile masada oturma ve yemek yeme	Ritüelleri bilme ve uygulama
3-Yaş	Ebeveynlerin sofrayı kurmasına yardım etme	Gündelik işlere katılım
4-Yaş	Ebeveynle birlikte	Öz yeterlik düzeyinde

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

	malzemeleri hazırlamak (örn. kesmek)	katılım
5-Yaş	Birlikte planlama	Katılımlı öğrenme (planlama süreçleri...)

Bir ailenin belirli bir zamanda bir sofrada bir araya gelip birlikte yemek yemesi güç oluyor ise, katılımın ilk adımı, ailenin günde en az bir kez, (rutin olarak) sofrada birlikte yemek yemek için, bir araya gelmesi olabilir. Başka bir aile için daha yüksek bir katılım düzeyi söz konusu olabilir, böylece aile üyeleri de hazırlıklara dâhil olur. Bu nedenle, herhangi bir katılım hedefinin formülasyonu, büyük ölçüde esasen çıkış noktasına, bağlıdır.

Bir çocuğun veya bir ailenin bireysel yetenekleri ile onların ilgi ve değerleri katılım planlamasında esaslı bir rol oynar: Ebeveynler ancak katılım hedeflerine ulaşılması konusunda yapabileceklerini yapabilirler.

1.4 Hedef Perspektif Olarak Katılım

Kısmen kavramsal belirsizliğine ve tam olarak ne anlama geldiği bilinmeyen profesyonellerle bağlantılı güvensizliklere rağmen, katılım, amaca yönelik veya nihai bir bakış açısı olarak anlaşılabilir. Pratikte bir çocuk, bir aile veya bir genç için “amaca yönelik” düşünmek yararlı olabilir. Dilbilimsel olarak, bu, bir amaç veya nihai cümle tanımlamasında “bununla/ öyle ki” veya “... için” sırasını izler.

Paul (bir çocuğa kişiyle ilgili bu şekilde bir isim vermek) için, bir destek önleminin katılım odaklı amacı şunlardan oluşur:

- (için) Evde oyun malzemelerine bağımsız olarak ulaşmak,
- Kreşte kaşığı bağımsız olarak ağzına götürebilmek ve böylece kendi kendine yemek yiyebilmek,
- Oyun alanında, diğer kreş çocukları ile çeşitli topluluk oyunları oynayabilmek,
- Tüm aile bireylerini tanımak,
- Stres durumunda davranışını kontrol etmek.

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Bu son cümleler, büyük ölçüde, yaşa bağlı katılım perspektiflerini yansıtmaktadır.

Tıbbi-terapötik hizmetler için bir paradigma değişimi söz konusudur: Bu öncelikle bozuklukların veya semptomların tedavisi ile ilgili değil, daha ötesine geçen anlamlı hedef ve amaç perspektifleridir, ki bu bir çocuğun sağlık sorunları olmayan diğer çocuklara kıyasla ilgili yaşam bağlamlarında terapiden sonra neler yapabileceği ile ilgilidir. Bu sağlık sorunları farklı olabilir (**Tablo 4**).

Tablo 4: Sağlık sorunları ve katılım arasındaki ilişki

ICD-10 Tanısı	Sağlık Sorunu			Katılım yönü
	Yapısal Yönü	İşlevsel Yönü	Kişisel Yönü	
Çürük K02	Diş minesinin aşınması	Ağrı	Ağrıya aşırı hassasiyet	Böylece tekrar sıcak ve soğuk şeyleri yiyebilirim
G81	Sağ bacakta kas kontraktürü	Ayağın at ayağı pozisyonunda olması	Dans etmeyi seviyorum	Diğerleriyle birlikte tekrar müziğin ritmine geçebileyim diye
H33	Retina dekolmanı ve yırtıklar	Görüş alanında sınırlılık	Kitaplara karşı büyük ilgisi var	Böylece kafede bağımsız olarak günlük gazeteleri okuyabilirim

Katılım HER ZAMAN yapısal, işlevsel veya çevresel yönleri içerir. Katılım, ilgili müdahalelere, herhangi bir şeyin değiştirilmesi gereken amacının gerçek perspektifini verir.

1.5. Katılım ve Aktiviteler

Kural olarak, tüm katılımlar bireysel faaliyet olarak gerçekleştiğinden, „Katılım ve Aktiviteler“

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

arasındaki farklılığı belirgin olarak ayırmak zordur.

Temel faaliyetler olmaksızın katılım genellikle düşünülemez veya pek düşünülemez. ICF bile, genellikle “faaliyetler ve katılım”dan bahseden, her iki terimi de neredeyse eşanlamlı olarak kullanır. Katılım, (kişi merkezli) somut bir bağlamda anlamlı bakış açısını karakterize eder. Bireysel etkinlikler genellikle böyle bir katılım perspektifine yol açan bireysel adımlardır. Kreşteki bağımsız öğle yemeğinde (kendi kendine yeterliliğe katılım olarak) örneğin, faaliyetlere "bölünebilir":

- Tadı güzel olan yiyecekleri seçmek (Etkinlik 1)
- Yemeği bir tabağa koymak (Etkinlik 2)
- Kaşık veya çatalı kavramak (Etkinlik 3) ve
- Bunu ağzına götürmek (Etkinlik 4)
- Çiğnemek (Etkinlik 5)
- Yutmak (Etkinlik 6)

Tüm bu bireysel etkinlikler, “kreşte kendi başına öğle yemeği yemek” katılım boyutunda birbirini tamamlar. Dolayısıyla katılım, faaliyetler olmadan yürümez. Bireysel faaliyetler genellikle bir katılım perspektifinin bireysel yönlerini temsil eder. Sık sık, bütünüyle katılımı sonuçlanan etkinlik hiyerarşileri gözlemlenebilir. Özellikle katılım hedefleri ile akıllı hedefler arasındaki ilişki söz konusu olduğunda, böyle bir faaliyetler hiyerarşisi, ileri aşamada önemli olacaktır. Yukarıda açıklanan faaliyetlerden bazıları zaten akıllı hedefleri oluşturabilir.

Harf	Anlam	Betimleme
S	Spesifik	Hedef kesin ve net tanımlanmalıdır.
M	Ölçülebilir	Hedef ölçülebilir olmalıdır.
A	Kabul edilen	Hedef Alıcılar tarafından kabul edilir olmalıdır.
R	Makul / Gerçekçi	Hedef mümkün olmalıdır.
T	Zamana bağlı	Hedef net bir zaman takviminde erişilir olmalıdır.

Katılım ve faaliyetler birbiriyle çelişmez: Katılım, kural olarak, ilgili bağlamdaki (koordineli) faaliyetlerin bütününe temsil eder.

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Özellikle çocuklarla, normal olarak anlamlı katılımı ilgilendikleri ve bireysel aktivite adımlarını tekrarlamakla ilgilenmedikleri için, salt bireysel aktiviteleri “uygulamak” istemeleri pek olası görünmemektedir.

Bireysel hareket dizilerini veya aktiviteleri bu şekilde uygulamak, yetişkinler için (örneğin bir felçten sonra) kesinlikle mantıklı olabilir, çünkü yetişkin hastalar genellikle böyle bir egzersizin faydasını görürler.

Ancak okul öncesi çocuklarda bu içgörü yeteneği daha azdır. Bu nedenle, genellikle, etkinlikleri anlamlı içeriklere entegre etmeye çalışmak gereklidir. Bir destek saatinde çocukla “boncuk dizme” bireysel etkinliğini birlikte yapmak faydalı olabilir, aynı zamanda terapist de anlamlı bir bağlantı kurmaya çalışacaktır, çünkü bu zincir örneğin bir etkinlik veya bir aile üyesine hediye etmek için yapılacaktır.

Bu dizme etkinliği, “en yakın aile üyeleriyle olan ilişkinin” katılım yönü ile ilgilidir. Bireysel destek saatlerinde "eğitici ayıcık" üzerindeki deliklere düğmeleri iliklere geçirmek uygun olabilir.

Burada konu düğmeyi açıp kapamakla ilgili olmayıp bilakis bağımsız olarak giyinme ve soyunma yoluyla kendi kendine yetmede katılımı ilgilidir (örn. Kreşte).

Katılım; genellikle, eşgüdümlü bireysel etkinliklere yansıtılır; ancak, bir durumdaki kapsamlı anlam ve amaç ile ilgili olduğundan, bu tür etkinliklere indirgenemez.

Uç bir örnek ele alalım. "Evde masada bağımsız yemek yeme" ile ilgili katılım bakışı, kaşığı ağza götürmek için, bir el ve kol ile yine göz ve el koordinasyonundan oluşan koordineli bir hareketi gerektirir. Ancak sadece kaşığı ağza götürmek “yemek yeme” anlamına gelmez.

Yalnızca akıllı hedefler formülasyonunda faaliyetleri ara adımlara ayırmak anlamlı (mantıklı) olabilir.

Katılım kavramı, ICF ile neredeyse ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Bu sınıflandırma sisteminde katılım, ilgili beş sağlık bileşeninden biridir. Bu, topluma katılımdan dışlandığından, engelliliğin, öncelikle sosyal bir yapı olduğuna işaret eden ve ilk kez 1980'lerde ortaya çıkan önceki modellere (DSÖ 1980) dayanmaktadır.

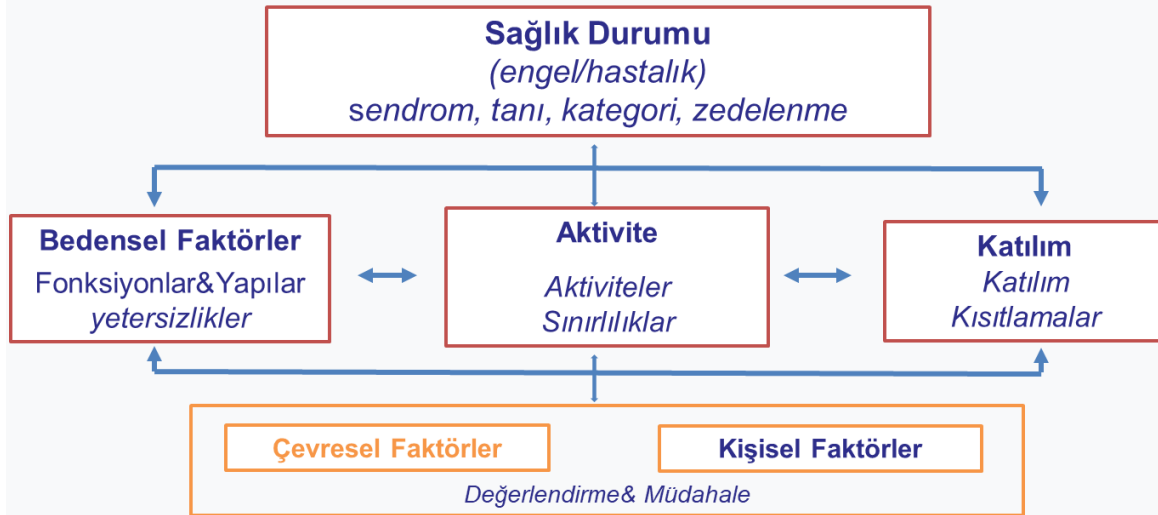
Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, sadece yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

ICD 10 (WHO 2015) gibi, daha eski DSÖ sağlık bozukluklarının sınıflandırılması sistemlerinde, bu sosyal gerçekleri şekillendirmenin bu yönü pek görülmemektedir.

Katılım hedeflerinin formülasyonu ilk başta ICF'de açıkça belirtilmemiştir. Pretis, Kopp-Sixt ve Mechtl tarafından 2019'da tartışıldığı gibi, dünyaca ünlü WHO grafiği, bir sağlık sorununun varlığında herhangi bir müdahalenin hedef perspektifi açısından eksik görünmektedir.

Sağlık sorunu olan kişiler için destek önlemlerinin ana hedef kategorisi katılım ise, katılım hedefleri bireysel sağlık bileşenlerinin etkileşimlerinden veya sonuçta ortaya çıkan katılımın bozulmasından kaynaklanmalıdır.

Sekil 1. WHO grafiğine ek olarak bu mantıklı sonucu göstermektedir:

Bu hedef perspektiflerde düşünmek ve hareket etmek için, katılımın sağlık sorunu olan kişilere yönelmenin sadece bir yönü olduğu ve diğer ilgili 5 yönün de ihmal edilmemesi gerektiği göz ardı edilmemelidir.

Tartışmanın sırası (ebeveynlerle konuşmada ne ile başlamalı?) temelde serbestçe seçilebilir. Genellikle, profesyonellerin ebeveynlerle birlikte ICF ile ilgilendikleri çıkış noktası, çocuğun sağlık sorunu olacaktır, çünkü bu genellikle ebeveynlerin ilk etapta profesyonellere yönelmelerinin tetikleyicisidir.